

Στη Σλοβακική Δημοκρατία, κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα σε ίση μεταχείριση κατά την άσκηση των δικαιωμάτων του, καθώς και δικαίωμα προστασίας από διακρίσεις. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να τηρούν την αρχή της ίσης μεταχείρισης, όχι μόνο στο πλαίσιο της παροχής αγαθών και υπηρεσιών, αλλά και στον τομέα της απασχόλησης, τόσο σε σχέση με τα πρόσωπα που αναζητούν εργασία όσο και σε σχέση με τους εργαζομένους.

1. Τι δικαστική προστασία έχω στη χώρα σας ως θύμα παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις οποίες εμπλέκονται επιχειρήσεις; Στην προστασία αυτή περιλαμβάνεται αποζημίωση;

Ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα της Σλοβακικής Δημοκρατίας είναι το **δικαίωμα δικαστικής προστασίας, για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του ατόμου ενώπιον ανεξάρτητων δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένου του Συνταγματικού Δικαστηρίου** ή ενώπιον άλλης αρχής της Σλοβακικής Δημοκρατίας, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στον νόμο.

Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας ασκείται με την κατάθεση αίτησης για την κίνηση της σχετικής διαδικασίας. Σε περίπτωση προσβολής ή απειλής κατά υποκειμενικού δικαιώματος, ο φορέας του δικαιώματος, είτε πρόκειται για φυσικό είτε για νομικό πρόσωπο, μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα δικαστικής προστασίας υποβάλλοντας αίτηση για την κίνηση δίκης, καταθέτοντας δηλαδή αγωγή. Όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα έχουν δικαίωμα να προσφύγουν στο δικαστήριο. Τα δικαστήρια οφείλουν να εξετάζουν όλες τις υποθέσεις που υποβάλλονται στην κρίση τους.

Από την αγωγή θα πρέπει να προκύπτει σαφώς η επιδιωκόμενη **έννομη προστασία, δηλαδή το αίτημα του ενάγοντος ή το μέσο επανόρθωσης που επιδιώκει**. Στα αιτήματα του δικογράφου (στο αιτητικό), ο ενάγων περιγράφει με σαφήνεια την υπόθεση την οποία το δικαστήριο θα εξετάσει και επί της οποίας θα αποφασίσει. Το δικαστήριο δεν μπορεί να επιδικάσει τίποτα πέραν αυτών που ζητούνται στα αιτήματα του δικογράφου. Ανάλογα με την έκβαση της διαδικασίας, το δικαστήριο μπορεί ασφαλώς να επιδικάσει στον ενάγοντα λιγότερα από όσα ζητήθηκαν περισσότερα μπορεί να επιδικάσει μόνο στις περιπτώσεις που ο νόμος προβλέπει συγκεκριμένο τρόπο επίλυσης της διαφοράς μεταξύ των διαδίκων ή στις περιπτώσεις που η διαδικασία θα μπορούσε να είχε κινηθεί αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο.

Ως εκ τούτου, το θύμα παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών έχει δικαίωμα δικαστικής προστασίας ενώ, κατά την άσκηση της αγωγής του πρέπει να διευκρινίσει, στο αιτητικό του δικογράφου του, το ζήτημα προς εξέταση και κρίση από το δικαστήριο, καθώς και τη μορφή έννομης προστασίας που ζητεί να του χορηγηθεί με την αγωγή του.

Σε υποθέσεις που αφορούν παράνομη ενέργεια κατά της τιμής, της αξιοπρέπειας, της υγείας ή της ιδιωτικής ζωής φυσικού προσώπου, της οικογενειακής του ζωής κ.λπ., ο παθών δικαιούται να προσφύγει στο δικαστήριο ζητώντας αποζημίωση για ηθική βλάβη. Το ύψος της αποζημίωσης για ηθική βλάβη υπολογίζεται σε χρήμα αφού ληφθούν υπόψη ιδίως:

το θύμα, η ζωή του έως το χρονικό σημείο της προσβολής και το περιβάλλον στο οποίο ζει και εργάζεται

η βαρύτητα της ζημίας και οι περιστάσεις υπό τις οποίες αυτή επήλθε

η σοβαρότητα των επιπτώσεων στην ιδιωτική ζωή του θύματος

η σοβαρότητα των επιπτώσεων στην κοινωνική θέση του θύματος.

2. Έχετε ειδικούς κανόνες για κατάφωρες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Οι κανόνες αυτοί ισχύουν και για περιβαλλοντικά εγκλήματα ή περιπτώσεις σοβαρής εργασιακής εκμετάλλευσης;

Ο εργατικός κώδικας απαγορεύει τις διακρίσεις στις σχέσεις εργασίας, επιβάλλοντας άμεσα στις επιχειρήσεις την υποχρέωση να τηρούν την αρχή της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο των σχέσεων εργασίας αλλά και στο στάδιο που προηγείται της σύναψης σύμβασης εργασίας. Ειδικότερα μέτρα προβλέπονται στον νόμο για την καταπολέμηση των διακρίσεων, ο οποίος απαγορεύει στις σχέσεις εργασίας και σε άλλες παρεμφερείς έννομες σχέσεις τις διακρίσεις λόγω φύλου, θρησκείας ή πεποιθήσεων, φυλής, ιθαγένειας ή εθνοτικής καταγωγής, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού, προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης, χρώματος, γλώσσας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, περιουσίας, ταυτότητας φύλου ή άλλης κατάστασης, ή λόγω της καταγγελίας αξιόποινης πράξης ή άλλης αντικοινωνικής συμπεριφοράς.

Σύμφωνα με τον νόμο περί υγείας και ασφάλειας στην εργασία, οι επιχειρήσεις οφείλουν να επιβλέπουν την τήρηση των κανόνων ασφάλειας ως προς τις συνθήκες εργασίας, τα κτίρια, τους δρόμους, τον μηχανολογικό και τεχνολογικό εξοπλισμό, τις διαδικασίες και την οργάνωση της εργασίας κ.λπ. ώστε να διασφαλίζουν την υγεία και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας.

Το Σύνταγμα της Σλοβακικής Δημοκρατίας ορίζει ότι κανείς δεν μπορεί να υποβληθεί σε αναγκαστική εργασία ή υπηρεσία.

Στον ποινικό κώδικα, τα εγκλήματα που αφορούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για παράδειγμα τα εγκλήματα κατά της ελευθερίας (όπως η εμπορία ανθρώπων, ο περιορισμός της προσωπικής ελευθερίας ή ο περιορισμός της ελευθερίας διαμονής), καθώς και τα εγκλήματα που θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη και τα περιβαλλοντικά εγκλήματα (όπως η παράνομη διάθεση απορριμμάτων, η απόρριψη ρύπων άνευ αδείας, η παραβίαση διατάξεων προστασίας των υδάτων και του αέρα, η άνευ αδείας παραγωγή και χρήση ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος και άλλων ουσιών) χαρακτηρίζονται ως εγκλήματα που τελούνται με πρόθεση, και τιμωρούνται με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον πέντε ετών. Οι δράστες των εγκλημάτων αυτών ευθύνονται ποινικά είτε βάσει των διατάξεων του ποινικού κώδικα, αν εφόσον πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, είτε βάσει των διατάξεων του νόμου περί ποινικής ευθύνης νομικών προσώπων και του ποινικού κώδικα, αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι στις περιπτώσεις κατάφωρων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών εγκλημάτων και της σοβαρής εργασιακής εκμετάλλευσης, ισχύουν ειδικοί κανόνες όσον αφορά την επιμέτρηση της ποινής, η οποία, σύμφωνα με τον ποινικό κώδικα, είναι βαρύτερη στην περίπτωση κακουργήματος απ' ό,τι στην περίπτωση πλημμελήματος.

3. Είμαι θύμα παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων η οποία προκλήθηκε από δραστηριότητες μιας ευρωπαϊκής διεθνούς εταιρείας που έλαβαν χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχω πρόσβαση στα δικαστήρια της χώρας σας εάν δεν είμαι υπήκοος της ΕΕ ή δεν ζω στην ΕΕ; Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για να κάνω προσφυγή για παραβίαση των δικαιωμάτων μου; Πού μπορώ να βρω επιπλέον πληροφορίες;

Στην περίπτωση των διεθνών ιδιωτικών διαφορών, πρέπει να καθορισθεί ποιο δικαστήριο θα επιληφθεί και θα αποφασίσει επί της διαφοράς, ενώ πρέπει επίσης να καθορισθεί το δίκαιο βάσει του οποίου θα κριθεί η υπόθεση. Ο νόμος περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και οικονομικού διεθνούς δικαίου, σκοπός του οποίου είναι ο καθορισμός του νομικού συστήματος που διέπει τις αστικές, εμπορικές, οικογενειακές, εργασιακές και άλλες παρεμφερείς έννομες σχέσεις με στοιχείο αλλοδαπότητας, περιέχει ένα κεφάλαιο που αφορά το δικονομικό διεθνές δίκαιο και στο οποίο προβλέπονται οι περιπτώσεις στις οποίες έχουν διεθνή δικαιοδοσία τα σλοβακικά δικαστήρια, οι περιπτώσεις στις οποίες έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία τα σλοβακικά δικαστήρια, και οι περιπτώσεις

στις οποίες τα μέρη της διαφοράς είναι ελεύθερα να επιλέξουν να κινήσουν διαδικασίες ενώπιον σλοβακικού δικαστηρίου. Πρέπει να τονιστεί ότι τα σλοβακικά δικαστήρια εφαρμόζουν σε κάθε περίπτωση τους σλοβακικούς δικονομικούς κανόνες. Εάν η σλοβακική δικαστική αρχή δεν ορίσει το περιεχόμενο του αλλοδαπού δικαίου εντός εύλογου χρονικού διαστήματος ή εάν το περιεχόμενο του αλλοδαπού δικαίου είναι δύσκολο ή αδύνατο να οριστεί, στη διαδικασία εφαρμόζεται το σλοβακικό δίκαιο.

Σε αυτή την περίπτωση, εφαρμόζονται κατά κανόνα μόνο οι διατάξεις του σλοβακικού νόμου περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και δικονομικού διεθνούς δικαίου που αφορούν την επιλογή δικαστηρίου βάσει αμοιβαίας συμφωνίας των μερών, δηλαδή τα μέρη της διαφοράς συμφωνούν την υπαγωγή της υπόθεσης στη δικαιοδοσία των σλοβακικών δικαστηρίων. Ωστόσο, εάν αυτή η συμφωνία παρέκτασης διεθνούς δικαιοδοσίας είναι επωφελής μόνο για τον ένα διάδικο, το τυχόν δικαίωμα του αντιδίκου του να προσφύγει ενώπιον άλλου δικαστηρίου διατηρείται. Στις υποθέσεις που αφορούν συμβάσεις εργασίας, συμβάσεις ασφάλισης και συμβάσεις καταναλωτών, οι συμφωνίες παρέκτασης διεθνούς δικαιοδοσίας είναι έγκυρες μόνον εφόσον δεν αποκλείουν τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους στο οποίο έχει την κατοικία του ο ενάγων ή εφόσον συναφθούν αφού ανακύψει η διαφορά.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους ακόλουθους φορείς:

Εθνικό σημείο επαφής για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα (*Národné kontaktné miesto pre podnikanie a ľudské práva*)

Υπουργείο Δικαιοσύνης της Σλοβακικής Δημοκρατίας

4. Μπορούν θεσμικά όργανα όπως ο Διαμεσολαβητής/Συνήγορος του Πολίτη, οι φορείς ισότητας ή οι εθνικοί φορείς για τα ανθρώπινα δικαιώματα να υποστηρίξουν τα θύματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράττονται από ευρωπαϊκές διεθνικές εταιρείες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Μπορούν οι φορείς αυτοί να διερευνήσουν την υπόθεσή μου εάν δεν είμαι υπήκοος της ΕΕ ή δεν ζω στην ΕΕ; Υπάρχουν στη χώρα σας άλλες δημόσιες υπηρεσίες (π.χ. επιθεωρήσεις εργασίας ή περιβάλλοντος) που μπορούν να διερευνήσουν την υπόθεσή μου; Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για τα δικαιώματά μου;

Ο θεσμός του **Δημόσιου Συνηγούρου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (θεσμός του Διαμεσολαβητή)** προβλέπεται στο σλοβακικό Σύνταγμα. Ο Διαμεσολαβητής της Σλοβακίας διορίζεται από το Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας στον Διαμεσολαβητή μπορούν να απευθυνθούν φυσικά και νομικά πρόσωπα εφόσον θεωρούν ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα ή οι ελευθερίες τους έχουν παραβιαστεί από πράξη, απόφαση ή παράλειψη δημόσιας αρχής. Αυτό σημαίνει ότι πρόσωπο που δεν ζει στη Σλοβακία ή του οποίου τα δικαιώματα και οι ελευθερίες δεν έχουν παραβιαστεί από τις σλοβακικές δημόσιες αρχές μπορεί να ζητήσει καθοδήγηση από τον Διαμεσολαβητή της Σλοβακίας, αλλά ο Διαμεσολαβητής δεν είναι βάσει του νόμου αρμόδιος να διερευνήσει το ζήτημα ή να προβεί σε ενέργειες σχετικά.

Στη Σλοβακία, το **Εθνικό Κέντρο της Σλοβακίας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (*Slovenské národné stredisko pre ľudské práva*)** είναι ο εθνικός φορέας για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και ο εθνικός φορέας για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Κύριο καθήκον του Κέντρου είναι να διασφαλίζει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, στη Σλοβακική Δημοκρατία. Το Κέντρο υλοποιεί ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων για να εκπληρώσει την αποστολή του και παρέχει διάφορες υπηρεσίες στον τομέα της προστασίας και της προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ, επιπλέον, συνεργάζεται στενά με διεθνείς οργανώσεις και φορείς για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τον Σεπτέμβριο του 2018 το **Εθνικό Κέντρο της Σλοβακίας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ίδρυσε το εθνικό σημείο επαφής για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα**. Κατά τη νομοθεσία που διέπει τις δραστηριότητες και τη λειτουργία του ιδρυτικού του φορέα, το εθνικό σημείο επαφής παρέχει, μεταξύ άλλων, νομικές συμβουλές σχετικά με διακρίσεις στον χώρο εργασίας (συμπεριλαμβανομένης της δωρεάν εκπροσώπησης σε νομικές διαδικασίες) και συμβουλές σχετικά με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών σε όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς — από την ισότητα των φύλων έως την προστασία του περιβάλλοντος, **αλλά μόνον εντός της Σλοβακίας** (σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, που προβλέπει ότι το δικαστήριο γενικής δωσδικίας των φυσικών προσώπων είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου το φυσικό πρόσωπο έχει την κατοικία του, και σύμφωνα με τον νόμο περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και δικονομικού διεθνούς δικαίου).

Στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, στη Σλοβακία λειτουργεί το **Κέντρο Περιβαλλοντικής Εποπτείας της Σλοβακίας (*Slovenská inšpekcia životného prostredia*)**, μέσω του οποίου το Υπουργείο Περιβάλλοντος ασκεί την κρατική εποπτεία και επιβάλλει κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα, εταιρείες και άλλα νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τον νόμο περί προστασίας της φύσης και του τοπίου. Η δικαιοδοσία του καλύπτει το **έδαφος της Σλοβακικής Δημοκρατίας, συνεπώς, οι παραβιάσεις των διατάξεων του εν λόγω νόμου θα πρέπει να έχουν λάβει χώρα στο έδαφος της Σλοβακικής Δημοκρατίας**.

Ο νόμος περί επιθεώρησης εργασίας, παράνομης εργασίας και παράνομης απασχόλησης ρυθμίζει την **επιθεώρηση της εργασίας στο έδαφος της Σλοβακικής Δημοκρατίας** αυτό σημαίνει ότι οι παραβιάσεις των διατάξεων του εν λόγω νόμου θα πρέπει να έχουν λάβει χώρα στο έδαφος της Σλοβακικής Δημοκρατίας.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, εάν ένα πρόσωπο θεωρεί ότι έχουν παραβιαστεί τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και οι ελευθερίες του, αλλά δεν είναι πολίτης κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν ζει στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορεί να ζητήσει αποτελεσματική έννομη προστασία από τις εθνικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών στη Σλοβακική Δημοκρατία.

5. Υποχρεώνει η χώρα σας τις ευρωπαϊκές διεθνικές εταιρείες να διαθέτουν μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών ή υπηρεσίες διαμεσολάβησης για παραβιάσεις που προκαλούνται από τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες; Οι υποχρεώσεις αυτές ισχύουν και για παραβιάσεις που διαπράχθηκαν εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Ποιος είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση αυτών των δραστηριοτήτων στη χώρα σας; Υπάρχουν διαθέσιμες δημόσιες εκθέσεις που να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία αυτών των συστημάτων;

Η Σλοβακική Δημοκρατία δεν υποχρεώνει τις ευρωπαϊκές διεθνικές εταιρείες να διαθέτουν μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών, καθώς, σύμφωνα με τον νόμο περί υποβολής καταγγελιών, η υποχρέωση αυτή αφορά μόνο τις κρατικές αρχές και τις περιφερειακές μονάδες και άλλους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης της Σλοβακικής Δημοκρατίας. Ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Σλοβακική Δημοκρατία οφείλει να εφαρμόζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Στη Σλοβακία, οι διεθνικές εταιρείες μπορούν να απευθύνονται στο εθνικό σημείο επαφής για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, το οποίο παρέχει κατάρτιση και συμβουλές, συμπεριλαμβανομένων νομικών συμβουλών, σε αυτόν τον τομέα.

Η **διαμεσολάβηση είναι μια εκούσια διαδικασία**, σκοπός της οποίας είναι η αποφόρτιση των δικαστηρίων από υποθέσεις. Στη Σλοβακία, ο θεσμός της διαμεσολάβησης διέπεται από τον νόμο περί διαμεσολάβησης, ο οποίος περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την εξωδικαστική επίλυση διαφορών στους τομείς του αστικού δικαίου, του οικογενειακού δικαίου, των ενοχών σε εμπορικές υποθέσεις και των εργασιακών σχέσεων, καθώς και διασυνοριακών διαφορών που προκύπτουν από παρεμφερείς έννομες σχέσεις μεταξύ προσώπων που έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, το δικαστήριο πρέπει πάντα να επιδιώκει την επίτευξη φιλικού διακανονισμού μεταξύ των μερών. Το δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να προτείνει στα μέρη να επιλύσουν τη διαφορά τους μέσω διαμεσολάβησης, αλλά δεν έχει την εξουσία να διατάξει τη διενέργεια διαμεσολάβησης. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης προϋποθέτει ότι τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν εκουσίως συναινέσει σε αυτήν, καθώς και ότι επιδιώκουν ενεργά την επίλυση της διαφοράς τους με αυτόν τον τρόπο.

6. Έχω ειδικά δικαιώματα εάν είμαι ευάλωτο θύμα που ζητά αποκατάσταση για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις οποίες εμπλέκονται επιχειρήσεις; Μπορώ να έχω πρόσβαση σε νομική συνδρομή και υπό ποιους όρους; Ποιες δαπάνες καλύπτονται από τη νομική συνδρομή; Έχω πρόσβαση σε νομική συνδρομή υπό τους ίδιους όρους εάν δεν είμαι υπήκοος της ΕΕ ή δεν ζω στην ΕΕ;

Στη Σλοβακία, ο νόμος περί των θυμάτων αξιόποινων πράξεων παρέχει, για τους σκοπούς των διαδικασιών βάσει του σλοβακικού δικαίου, τον ακόλουθο ορισμό του «θύματος»: ιδιαίτερα ευάλωτα θύματα (παιδιά, άτομα ηλικίας άνω των 75 ετών, άτομα με αναπηρία, θύματα εμπορίας ανθρώπων, θύματα

οργανωμένου εγκλήματος, θύματα εγκλημάτων κατά της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, θύματα τρομοκρατικών ενεργειών, θύματα εγκλημάτων βίας ή απειλών βίας για λόγους που ανάγονται στο φύλο, τον γενετήσιο προσανατολισμό, την ιθαγένεια, τη φυλή ή την εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, θύματα άλλων εγκλημάτων τα οποία διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο να υποστούν επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση με βάση την ατομική αξιολόγηση των θυμάτων και των προσωπικών τους χαρακτηριστικών ή λόγω της σχέσης τους με τον δράστη ή της εξάρτησής τους από αυτόν, καθώς και με βάση το είδος ή τη φύση του αδικήματος ή τις περιστάσεις υπό τις οποίες αυτό τελέστηκε).

Οι αρχές επιβολής του νόμου (εισαγγελείς και αστυνομικές αρχές), τα δικαστήρια και οι φορείς που είναι αρμόδιοι για την παροχή στήριξης στα θύματα οφείλουν να ενημερώνουν τα θύματα για τα δικαιώματά τους με απλό και κατανοητό τρόπο. Ιδίως, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τις δυσκολίες κατανόησης ή επικοινωνίας που οφείλονται σε ορισμένες μορφές αναπηρίας, στην ελλιπή γνώση της γλώσσας ή στην περιορισμένη ικανότητα έκφρασης του θύματος. Στις ποινικές διαδικασίες, τα θύματα εγκληματικών πράξεων συμμετέχουν είτε με την ιδιότητα του μνηστή ή εγκαλούντος, δηλαδή του προσώπου που κατήγγειλε την εγκληματική πράξη, είτε με την ιδιότητα του ζημιωθέντος είτε με την ιδιότητα του μάρτυρα, ενώ τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους καθορίζονται, ανάλογα με την ιδιότητά τους, στον κώδικα ποινικής δικονομίας. Οι αρχές επιβολής του νόμου, τα δικαστήρια και οι φορείς που είναι αρμόδιοι για την παροχή στήριξης στα θύματα διενεργούν ατομικές αξιολογήσεις των θυμάτων και ως προς τη σοβαρότητα του τελεσθέντος εγκλήματος, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το θύμα είναι ιδιαίτερος ευάλωτο, ώστε να αποτραπεί επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση.

Στα θύματα παρέχεται νομική συνδρομή με τη μορφή της παροχής νομικών πληροφοριών και νομικής εκπροσώπησης σε ποινικές και αστικές διαδικασίες, καθώς και συνδρομή για την υποβολή αξίωσης αποζημίωσης. Η νομική συνδρομή παρέχεται στα θύματα από την Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής (*Centrum právnej pomoci*) υπό τους όρους που προβλέπονται στον νόμο περί παροχής νομικής συνδρομής σε πρόσωπα που τελούν σε υλική ένδεια και στις περιπτώσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω νόμου. Η Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής παρέχει νομική συνδρομή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που εμπλέκονται σε εθνικές διαφορές ωστόσο, στις διασυνοριακές διαφορές, νομική συνδρομή δικαιούνται μόνο τα φυσικά πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους στο έδαφος κράτους μέλους. Κατ' εφαρμογή των όρων διεθνούς συνθήκης από την οποία δεσμεύεται η Σλοβακική Δημοκρατία ή με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας κατόπιν σχετικής δήλωσης του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Σλοβακικής Δημοκρατίας, νομική συνδρομή παρέχεται επίσης, για τους σκοπούς διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου στη Σλοβακική Δημοκρατία, και σε υπηκόους κρατών που είναι συμβαλλόμενο μέρος στην εκάστοτε διεθνή συνθήκη ή σε πρόσωπα που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο έδαφος τέτοιου κράτους ή σε πρόσωπα τα οποία είχαν την προηγούμενη συνήθη διαμονή τους στο έδαφος της Σλοβακικής Δημοκρατίας και έχουν κινήσει ενώπιον δικαστηρίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας διαδικασία της οποίας το αντικείμενο παρουσιάζει άμεση σύνδεση με την εν λόγω προηγούμενη συνήθη διαμονή τους. Σύμφωνα με τον νόμο για τα νομικά επαγγέλματα και τον νόμο για τη βιοτεχνία, το εμπόριο και τα ελευθέρια επαγγέλματα, δεν αποκλείεται η εκπροσώπηση από δικηγόρο (ή νομικό σύμβουλο).

Όσοι τελούν σε υλική ένδεια [το εισόδημά τους είναι χαμηλότερο από το 140 % του κατώτατου ορίου διαβίωσης (στη Σλοβακία) ή λαμβάνουν επιδόματα πείνας (στη Σλοβακία)], και υπό τον όρο ότι η προσφυγή στη δικαιοσύνη δεν είναι προδήλως αβάσιμη και η αξία της διαφοράς υπερβαίνει την αξία του κατώτατου μισθού που καθορίζεται στον νόμο, δικαιούνται δωρεάν νομική συνδρομή από την Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής.

Οι αιτούντες δικαιούνται να λάβουν νομική συνδρομή από την Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής καταβάλλοντας συνεισφορά που ανέρχεται στο 20 % των εξόδων της νομικής εκπροσώπησης εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις: το εισόδημα του αιτούντος υπερβαίνει το 140 % του κατώτατου ορίου διαβίωσης (στη Σλοβακία) αλλά δεν υπερβαίνει το 160 % του εν λόγω ποσού και οι πόροι του αιτούντος δεν επαρκούν για να εξασφαλιστεί τις υπηρεσίες δικηγόρου ή προσφυγή στη δικαιοσύνη δεν είναι προδήλως αβάσιμη και η αξία της διαφοράς υπερβαίνει την αξία του κατώτατου μισθού που καθορίζεται στον νόμο. Προτού παράσχει νομική συνδρομή, η Υπηρεσία αξιολογεί πάντοτε αν ισχύουν οι τρεις αυτές προϋποθέσεις.

Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, τα ίδια τα θύματα μεριμνούν για τη νομική τους εκπροσώπηση από δικηγόρο (ή νομικό σύμβουλο) με δικά τους έξοδα.

Ειδικό ζήτημα αποτελεί η προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος. Ο νόμος περί προστασίας των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος καθορίζει τους όρους παροχής προστασίας σε πρόσωπα που τελούν σε σχέση εργασίας όσον αφορά την καταγγελία εγκληματικών ή άλλων αντικοινωνικών δραστηριοτήτων, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των προσώπων κατά την υποβολή καταγγελίας για αντικοινωνικές δραστηριότητες, και προβλέπει τη σύσταση, το καθεστώς και τις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας για την Προστασία των Μαρτύρων Δημοσίου Συμφέροντος (*Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti*).

Στην περίπτωση καταγγελίας σοβαρής αντικοινωνικής δραστηριότητας που συνιστά ποινικό αδίκημα, οι μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος μπορούν να αιτηθούν προστασία κατά τον χρόνο της υποβολής της καταγγελίας ή κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας. Η αίτηση υποβάλλεται στην εισαγγελία. Σε περίπτωση που η αίτηση για προστασία μάρτυρα δημοσίου συμφέροντος υποβληθεί σε άλλη δημόσια αρχή, διαβιβάζεται αμελλητί στην εισαγγελία. Εάν ο εισαγγελέας κρίνει ότι ο μάρτυρας δημοσίου συμφέροντος που αιτήθηκε προστασία έχει υποβάλει καταγγελία η οποία πληροί τους όρους του νόμου, παρέχει αμέσως προστασία. Ειδική προστασία παρέχεται στους μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος για να αποτραπεί η θυματοποίησή τους, ώστε δηλαδή ο δράστης να μη μπορέσει να θυματοποιήσει τον μάρτυρα δημοσίου συμφέροντος μέσω απειλών, εκφοβισμού, εξαναγκασμού, κατάχρησης εξουσίας ή μέσω πράξεων που έχουν σκοπό την εκδίκηση ή που θίγουν με άλλον τρόπο τη σωματική ή ψυχολογική ακεραιότητα του θύματος.

Στις περιπτώσεις στις οποίες η καταγγελία του θύματος αφορά διακρίσεις, παρέχεται προστασία δυνάμει του νόμου για την καταπολέμηση των διακρίσεων, σύμφωνα με τον οποίο η λήψη μη δικαιολογημένων μέτρων κατά του καταγγέλλοντος συνιστά μορφή διάκρισης. Στις υποθέσεις διακρίσεων, το Εθνικό Κέντρο της Σλοβακίας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα παρέχει νομικές συμβουλές και μπορεί επίσης να εκπροσωπήσει το θύμα σε δικαστικές διαδικασίες. Η ιθαγένεια του θύματος δεν λαμβάνεται υπόψη, ωστόσο η παροχή προστασίας είναι δυνατή μόνο σε θύματα που βρίσκονται στο έδαφος της Σλοβακικής Δημοκρατίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/02/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.